

ÁP DỤNG KẾ TOÁN TÍNH GỌN TẠI CÁC DOANH NGHIỆP KINH DOANH KHÁCH SẠN CỦA VIỆT NAM TRÊN ĐỊA BÀN HÀ NỘI TRONG XU HƯỚNG CHUYỂN ĐỔI SỐ

● HOÀNG THỊ PHƯƠNG LAN

Trường Đại học Kinh tế - Kỹ thuật Công nghiệp

TÓM TẮT:

Kế toán tính gọn là một công cụ hỗ trợ doanh nghiệp nâng cao hiệu quả hoạt động và tối ưu hóa chi phí. Trên cơ sở nghiên cứu về kế toán tính gọn và thực trạng kế toán tại các doanh nghiệp kinh doanh khách sạn tại Hà Nội trong xu hướng chuyển đổi số, tác giả đề xuất các giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả quản trị chi phí và hiệu quả hoạt động. Đồng thời, nghiên cứu cũng góp phần bổ sung cơ sở lý luận và thực tiễn về kế toán tính gọn trong lĩnh vực dịch vụ, mở rộng hướng nghiên cứu ngoài phạm vi ngành sản xuất truyền thống.

Từ khóa: kế toán tính gọn, chuyển đổi số, kinh doanh khách sạn.

1. Đặt vấn đề

Trong bối cảnh toàn cầu hóa và cạnh tranh ngày càng gay gắt và nhất là sau đại dịch covid, ngành du lịch nói chung và các doanh nghiệp kinh doanh khách sạn tại Việt Nam nói riêng đang chịu áp lực mạnh mẽ trong việc nâng cao chất lượng dịch vụ, tối ưu hóa chi phí và cải thiện hiệu quả hoạt động. Đặc biệt với xu hướng chuyển đổi số, các doanh nghiệp kinh doanh khách sạn không chỉ cạnh tranh về giá mà còn về trải nghiệm khách hàng, tốc độ phục vụ và khả năng thích ứng linh hoạt với nhu cầu thị trường. Kế toán tính gọn (lean accounting) được xem là một công cụ quan trọng hỗ trợ triển khai quản trị tinh gọn, với mục tiêu giảm thiểu lãng phí trong quy trình xử lý thông tin kế toán, cung cấp thông tin kịp thời, chính xác và hữu ích cho việc ra quyết định. Các doanh nghiệp khách sạn có những đặc thù riêng như: sản phẩm mang tính vô hình, quá trình cung cấp dịch

vụ diễn ra đồng thời với tiêu dùng và mức độ phụ thuộc lớn vào yếu tố con người. Do đó, việc áp dụng kế toán tính gọn trong lĩnh vực này cần có sự điều chỉnh phù hợp với đặc điểm hoạt động và mô hình kinh doanh.

2. Cơ sở lý luận

2.1. Tổng quan về kế toán tính gọn

Khái niệm kế toán tính gọn: Lần đầu tiên thuật ngữ “kế toán tính gọn” xuất hiện là năm 2000 trong một bài thuyết trình của Maskell (Maskell, 2000). Có nhiều học giả đưa ra quan điểm về kế toán tính gọn trong đó Brian Maskell & Bruce Baggaley (2006) đã đưa ra khái niệm về kế toán tính gọn được áp dụng trong các doanh nghiệp áp dụng quản trị tinh gọn để hỗ trợ sản xuất tinh gọn và tư duy tinh gọn. Kế toán tính gọn hỗ trợ văn hóa tinh gọn bằng cách thúc đẩy đầu tư vào con người, cung cấp thông tin phù hợp và có thể hành động, và trao

quyền cải tiến liên tục ở mọi cấp độ của tổ chức (Arora và Soral, 2017). Nguyên tắc của kế toán tinh gọn: theo Maskell and Baggaley (2006) nguyên tắc của kế toán tinh gọn là kế toán tổ chức tinh gọn và đơn giản, các quy trình kế toán hỗ trợ chuyển đổi tinh gọn, truyền thông rõ ràng và kịp thời, lập kế hoạch từ một quan điểm tinh gọn và tăng cường kiểm soát kế toán nội bộ.

Sự khác biệt giữa kế toán truyền thống và kế toán tinh gọn: Trong quá trình đổi mới mô hình quản trị, đặc biệt khi áp dụng quản lý tinh gọn, yêu cầu đối với hệ thống kế toán có sự thay đổi đáng kể, dẫn đến sự ra đời của kế toán tinh gọn với nhiều điểm khác biệt so với kế toán truyền thống. Nếu kế toán truyền thống chủ yếu tập trung vào ghi nhận giao dịch, tuân thủ chuẩn mực và cung cấp báo cáo cho các đối tượng bên ngoài, thì kế toán tinh gọn hướng đến hỗ trợ ra quyết định nội bộ, tăng giá trị và giảm lãng phí. Về phương pháp, kế toán truyền thống phân bổ chi phí theo sản phẩm hoặc bộ phận với cách tiếp cận phức tạp, trong khi kế toán tinh gọn tập trung theo dòng giá trị, giúp thông tin minh bạch và dễ hiểu hơn. Đồng thời, báo cáo kế toán tinh gọn được đơn giản hóa, trực quan, cung cấp thông tin nhanh chóng và linh hoạt thay vì mang tính quá khứ như kế toán truyền thống. Do đó, vai trò của kế toán cũng chuyển từ chức năng ghi chép, kiểm soát sang trở thành đối tác chiến lược, tham gia vào quá trình cải tiến và nâng cao hiệu quả hoạt động của tổ chức.

2.2. Chuyển đổi số trong lĩnh vực kế toán tại doanh nghiệp kinh doanh khách sạn

Theo Thomas M. Siebel (2019) chuyển đổi số là sự hội tụ của 4 công nghệ đột phá: điện toán đám mây (cloud computing), dữ liệu lớn (big data), internet vạn vật (IoT) và trí tuệ nhân tạo (AI) Sự hội tụ này khiến cho phạm vi hoạt động và ảnh hưởng của chuyển đổi số hết sức rộng lớn.

Theo Đặng Văn Thanh (2023): Chuyển đổi số trong công tác kế toán, kiểm toán có thể hiểu là quá trình thay đổi mô hình tổ chức xử lý và tổng hợp, cung cấp thông tin kinh tế tài chính cũ, mô hình truyền thống sang mô hình kế toán số, kiểm toán số dựa trên những ứng dụng công nghệ mới, như: Internet kết nối vạn vật (IoT) dữ liệu lớn (Big data), chuỗi khối (Blockchain), điện toán đám mây,... nhằm thay đổi phương thức điều hành, quy trình kế toán, kiểm toán, quy trình cung cấp dịch vụ và văn hóa lao động trong nghề nghiệp kế toán, kiểm toán.

Trong doanh nghiệp kinh doanh khách sạn, mỗi quyết định vận hành đòi hỏi sự phản ứng nhanh,

chính xác và tính đồng bộ cao. Chuyển đổi số trong doanh nghiệp này không chỉ dừng lại ở việc áp dụng công nghệ, mà là quá trình tích hợp toàn diện các giải pháp số hóa vào mọi quy trình hoạt động. Mục tiêu cốt lõi là nhằm tối ưu hóa nguồn lực, nâng cao hiệu quả quản trị và kiến tạo trải nghiệm khách hàng vượt trội.

Đối với các doanh nghiệp khách sạn, chuyển đổi số trong công tác kế toán là bước chuyển dịch căn bản từ mô hình xử lý thông tin tài chính truyền thống sang mô hình kế toán số thông minh. Quá trình này không chỉ dừng lại ở việc ứng dụng công nghệ (như Điện toán đám mây, Big Data, IoT hay Blockchain) mà là sự tái cấu trúc toàn diện quy trình thu thập và tổng hợp dữ liệu, đòi hỏi sự phản ứng nhanh và tính đồng bộ cao giữa các bộ phận. Kế toán số đóng vai trò quan trọng giúp thay đổi phương thức điều hành và văn hóa làm việc. Mục tiêu cốt lõi là tối ưu hóa nguồn lực thực tế.

3. Thực trạng về kế toán tại các doanh nghiệp kinh doanh khách sạn của Việt Nam trên địa bàn Hà Nội

Theo Sở Du lịch Hà Nội, tháng 10/2025 Hà Nội có 85 khách sạn đã đăng ký xếp hạng (Minh Anh - 2025). Trong bối cảnh chuyển đổi số, các doanh nghiệp khách sạn ngày càng phụ thuộc vào công nghệ và phải đối mặt với mức độ cạnh tranh cao, đòi hỏi nâng cao hiệu quả quản trị và chất lượng dịch vụ. Với đặc điểm đó thì kế toán tinh gọn với chức năng tối ưu hóa chi phí là một công cụ đắc lực giúp doanh nghiệp nâng cao hiệu quả kinh doanh.

Thực trạng công tác kế toán tại các doanh nghiệp kinh doanh khách sạn trên địa bàn Hà Nội hiện nay nhìn chung đã được tổ chức tương đối đầy đủ theo các quy định của chế độ kế toán doanh nghiệp tại Việt Nam. Hầu hết các khách sạn đều xây dựng bộ máy kế toán theo mô hình tập trung. Tuy nhiên, ở nhiều khách sạn quy mô nhỏ và vừa, bộ máy kế toán thường được tổ chức gọn nhẹ, một kế toán có thể đảm nhiệm nhiều phần hành khác nhau nên đôi khi ảnh hưởng đến tính chuyên môn hóa và hiệu quả kiểm soát thông tin kế toán. Hệ thống chứng từ, sổ, báo cáo kế toán trong các doanh nghiệp khách sạn cơ bản tuân thủ các quy định hiện hành, song do đặc thù hoạt động dịch vụ lưu trú, ăn uống và các dịch vụ bổ trợ phát sinh thường xuyên nên khối lượng chứng từ lớn, việc luân chuyển chứng từ giữa các bộ phận như lễ tân, nhà hàng và bộ phận kế toán đôi khi còn chậm hoặc chưa chặt chẽ.

Nhiều khách sạn lớn đã ứng dụng phần mềm quản lý khách sạn và phần mềm kế toán để ghi nhận và tổng hợp doanh thu, chi phí tự động, giúp nâng cao tính chính xác và kịp thời của thông tin kế toán. Tuy nhiên, tại một số doanh nghiệp nhỏ, việc ghi nhận doanh thu, chi phí vẫn còn thực hiện thủ công hoặc chưa kết nối đồng bộ giữa các hệ thống quản lý, dẫn đến khó khăn trong việc tổng hợp và kiểm soát doanh thu, chi phí. Việc phân tích chi phí theo từng bộ phận dịch vụ hoặc theo mục đích quản trị vẫn chưa được chú trọng ở nhiều doanh nghiệp. Việc ứng dụng công nghệ thông tin trong công tác kế toán tại các doanh nghiệp khách sạn ở Hà Nội đang từng bước được cải thiện nhưng chưa đồng đều giữa các doanh nghiệp. Các khách sạn lớn hoặc thuộc các tập đoàn quốc tế thường áp dụng hệ thống phần mềm quản lý hiện đại, trong khi nhiều khách sạn nhỏ vẫn sử dụng các phần mềm kế toán đơn giản hoặc kết hợp với phương pháp xử lý thủ công.

Nhìn chung, công tác kế toán tại các doanh nghiệp kinh doanh khách sạn trên địa bàn Hà Nội đã đáp ứng được yêu cầu quản lý tài chính và lập báo cáo theo quy định, tuy nhiên vẫn còn một số hạn chế như mức độ ứng dụng công nghệ chưa cao, hệ thống kế toán quản trị chưa phát triển mạnh và việc phân tích thông tin kế toán phục vụ quản trị doanh nghiệp còn hạn chế.

4. Giải pháp áp dụng kế toán tinh gọn trong xu hướng ứng dụng công nghệ số tại các doanh nghiệp kinh doanh khách sạn của Việt Nam trên địa bàn Hà Nội

Để nâng cao hiệu quả kinh doanh tại các doanh nghiệp kinh doanh khách sạn trên địa bàn Hà Nội có thể áp dụng kế toán tinh gọn thông qua một số giải pháp sau:

Thứ nhất, đơn giản hóa quy trình kế toán và giảm các thủ tục không cần thiết. Các khách sạn cần rà soát lại toàn bộ quy trình xử lý chứng từ, ghi nhận doanh thu và chi phí nhằm loại bỏ những bước trung gian không tạo ra giá trị. Việc chuẩn hóa quy trình kế toán giữa các bộ phận như lễ tân, nhà hàng, bộ phận dịch vụ và phòng kế toán sẽ giúp rút ngắn thời gian xử lý thông tin, giảm sai sót và nâng cao hiệu quả kiểm soát nội bộ.

Thứ hai, tăng cường ứng dụng công nghệ và số hóa hệ thống kế toán. Các khách sạn nên tích hợp phần mềm quản lý khách sạn (PMS) với phần mềm kế toán để tự động hóa việc ghi nhận doanh thu, chi phí và các giao dịch tài chính. Việc sử dụng hệ thống

dữ liệu số không chỉ giúp giảm khối lượng công việc thủ công mà còn cung cấp thông tin kịp thời cho nhà quản lý trong quá trình ra quyết định.

Thứ ba, tổ chức hệ thống kế toán theo hướng phục vụ quản trị. Kế toán tinh gọn khuyến khích cung cấp thông tin tài chính nhanh chóng, dễ hiểu và phục vụ trực tiếp cho hoạt động quản lý. Vì vậy, các khách sạn cần xây dựng hệ thống báo cáo kế toán quản trị theo từng bộ phận dịch vụ như bộ phận phòng, nhà hàng, hội nghị và các dịch vụ bổ trợ. Điều này giúp nhà quản lý dễ dàng đánh giá hiệu quả hoạt động của từng bộ phận và đưa ra các quyết định điều chỉnh kịp thời.

Thứ tư, tăng cường kiểm soát chi phí và loại bỏ các hoạt động không tạo giá trị. Các doanh nghiệp khách sạn cần phân tích chi phí theo từng quy trình phục vụ khách hàng nhằm xác định các khoản chi phí không cần thiết, từ đó có biện pháp cắt giảm hợp lý. Việc áp dụng các công cụ quản lý chi phí trong kế toán tinh gọn sẽ giúp doanh nghiệp tối ưu hóa nguồn lực và nâng cao hiệu quả kinh doanh.

Thứ năm, nâng cao năng lực của đội ngũ nhân viên kế toán. Các doanh nghiệp cần tổ chức đào tạo cho nhân viên kế toán về tư duy quản lý tinh gọn, kỹ năng sử dụng phần mềm kế toán và khả năng phân tích dữ liệu tài chính. Khi đội ngũ kế toán có đủ năng lực và tư duy cải tiến liên tục, hệ thống kế toán sẽ hoạt động hiệu quả hơn và hỗ trợ tốt hơn cho quá trình quản lý doanh nghiệp.

Nhìn chung, việc áp dụng kế toán tinh gọn trong các doanh nghiệp kinh doanh khách sạn tại Hà Nội không chỉ giúp đơn giản hóa quy trình kế toán, giảm chi phí vận hành mà còn nâng cao chất lượng thông tin tài chính, từ đó góp phần nâng cao hiệu quả quản lý và khả năng cạnh tranh của doanh nghiệp trong bối cảnh ngành du lịch tại Việt Nam ngày càng phát triển.

5. Kết luận

Trong bối cảnh trong bối cảnh ứng dụng công nghệ ngày càng sâu rộng và cạnh tranh ngày càng gay gắt của ngành du lịch, việc áp dụng kế toán tinh gọn tại các doanh nghiệp kinh doanh khách sạn trên địa bàn Hà Nội là một xu hướng tất yếu nhằm nâng cao hiệu quả kinh doanh và năng lực cạnh tranh. Kết quả nghiên cứu cho thấy, việc triển khai kế toán tinh gọn trong các doanh nghiệp khách sạn tại Hà Nội vẫn còn ở mức độ hạn chế. Nghiên cứu cũng đề xuất các giải pháp áp dụng kế toán tinh gọn trong các doanh nghiệp này một cách hiệu quả hơn■

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

Minh Anh (2025), Hà Nội đón hơn 28 triệu lượt du khách trong 10 tháng năm 2025, truy cập tại <https://thanglong.chinhphu.vn/ha-noi-don-2822-trieu-luot-du-khach-trong-10-thang-nam-2025-103251027170426837.htm>

Đặng Văn Thanh (2023), Kế toán Việt Nam với công cuộc chuyển đổi số: Thực trạng và giải pháp.

Arora, R., & Soral, G. (2017). Lean accounting: A review of literature.

Maskell& Bruce Baggaley (2006), Lean accounting: What's It All About?, Target Magazine, 1st Issue, page 35-43.

Siebel, T. M. (2019). Digital transformation: Survive and thrive in an era of mass extinction.

Ngày nhận bài: 10/02/2026

Ngày phản biện đánh giá và sửa chữa: 24/02/2026

Ngày chấp nhận đăng bài: 5/3/2026

APPLYING LEAN ACCOUNTING IN VIETNAMESE HOTEL ENTERPRISES IN HANOI IN THE CONTEXT OF DIGITAL TRANSFORMATION

● HOANG THI PHUONG LAN

University of Economics - Technology for Industries

ABSTRACT:

Lean accounting has emerged as a strategic approach for enhancing operational efficiency and optimizing cost management. Drawing on an analysis of lean accounting principles and the current state of accounting practices in hotel enterprises in Hanoi within the context of digital transformation, this study evaluates the application and effectiveness of lean-oriented accounting methods in the service sector. The findings provide insights into improving cost control and operational performance while advancing the theoretical and empirical foundations of lean accounting beyond its traditional focus on manufacturing industries, thereby extending its relevance to service-based contexts.

Keywords: lean accounting, digital transformation, hotel business.